

سؤالات آزمون نهایی درس: فارسی ۳	ساعت شروع: ۹ صبح	تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۰۶/۰۲	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه
نام و نام خانوادگی:	رشته: کلیه رشته‌ها	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحات: ۴ صفحه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج از کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۲			
ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد)		
نمره			

قلمرو زبانی (۷ نمره)

۱	واژه «سورت» در مصراع «سورت سرمای دی بیدادها می کرد.» در کدام معنا به کار نرفته است؟ الف) تندى ب) سرعت ج) شدت د) حدت	۰/۲۵
۲	هر یک از واژه‌های مشخص شده را در عبارت زیر معنا کنید. الف) بگرای چو ازدهای گرز ب) شیرمرد عرصه ناوردهای هول ج) یکی از صاحب دلان سر به جیب مراقبت فرو برده بود.	۰/۷۵
۳	در بیت‌های زیر، «غلط‌های املایی» را مشخص کنید و شکل صحیح آن‌ها را بنویسید. الف) صریر ملک، عطا داد کردگار تو را به جای خویش دهد هر چه کردگار دهد ب) چنان آمد اسپ و قباى سوار که گفתי ثمن داشت اندر کنار	۰/۵
۴	در کدام عبارت، «غلط املایی» وجود دارد؟ الف) پادشاهی به درویشی گفت: که مرا آن لحظه که تو را به درگاه حق، تجلی و قرب باشد، یاد کن. ب) یکی از حضار که کباده شعر و ادب می کشید، چنان محظوظ گردیده بود که جلو رفته جبهه شاعر را بوسید. ج) اشتري و گرگی و روباهی از روی مصاحبت، مسافرت کردند و با ایشان از وجع ذات و توشه، گردهای بیش نبود. د) دلم می‌خواهد بر بال‌های باد بنشینم و آنچه را که پروردگار جهان پدید آورده، زیر پا گذارم.	۰/۲۵
۵	املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) چو او را بدیدند (برخواست/برخواست)غو ب) توحکیمی، تو عظیمی، تو کریمی، تو رحیمی که آمد ز آتش برون شاه نو تو نماینده فضلی تو سزاوار (ثنایی/سنایی)	۰/۵
۶	در گروه کلمات زیر، «غلط‌های املایی» را بیابید و شکل صحیح آن‌ها را بنویسید. «کازیه و جاکاغذی - بقولات و حبوبات - انضمام و ضمیمه - طبق و سینی - طاق و سقف مهدب - تناول و تعدی - خرد رفتن و ساییده شدن - قلیان و جوشش»	۰/۷۵
۷	در هر یک از ابیات زیر، نوع حذف فعل (قرینه لفظی/معنایی) را مشخص کنید. الف) کرم بین و لطف خداوندگار گنه بنده کرده است و او شرمسار ب) ای جویبار جاری! زین سایه‌برگ مگریز کاین گونه فرصت از کف دادند بی‌شماران	۰/۵
۸	در کدام بیت، هر دو نوع «و» (عطف و ربط) به کار رفته است؟ الف) چون رود امیدوارم بی تابم و بی قرارم من می‌روم سوی دریا، جای قرار من و تو ب) ز نیرنگ هوا و از فریب آخاقانی دلت خلد است خالی ساز از طاووس و شیطان	۰/۵
۹	در عبارت زیر، نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید. «آنگاه که آتش عشق او را چنان گرداند که همه جهان، آتش بیند.»	۰/۵
۱۰	در جمله زیر، نوع «وابسته وابسته» را بنویسید و نمودار پیکانی آن را رسم کنید. «نگاه‌های مردم آسفالت‌نشین، آن را کهکشان می‌بیند.»	۰/۵

ادامه سؤالات در صفحه دوم

سؤالات آزمون نهایی درس: فارسی ۳	ساعت شروع: ۹ صبح	تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۰۶/۰۲	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه
نام و نام خانوادگی:	رشته: کلیه رشته‌ها	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحات: ۴ صفحه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج از کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۲			

ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد)	نمره
------	------------------------	------

۱۱	در کدام گزینه، جملهٔ مرکب وجود ندارد؟ (الف) تو که یک غاز بیشتر نیاورده‌ای و به همهٔ دوستان هم وعدهٔ کباب غاز داده‌ای. (ب) گردنش مثل همان غاز مادر مرده‌ای بود که در همان ساعت در دیگ مشغول کباب شدن بود. (ج) انسان حیوانی است گوشت‌خوار ولی این مخلوقات عجیب گویا استخوان خور خلق شده‌اند. (د) به قدری عصبانی شده بودم که چشمم جایی را نمی‌دید. از این بهانه تراشی‌هایش داشتم شاخ در می‌آوردم.	۰/۵
۱۲	کاربرد معنایی فعل «شد» در کدام بیت متفاوت است؟ (الف) پُر اندیشه شد جان کاووس کی ز فرزند و سودابهٔ نیک‌پی (ب) بدان گه که شد پیش کاووس باز فرود آمد از باره، بردش نماز (ج) سراسر همه دشت بریان شدند بر آن چهر خندانش گریان شدند (د) نخستین دمیدن سیه شد ز دود زبانه برآمد پس از دود، زود	۰/۲۵
۱۳	در بیت زیر، یک ترکیب «وصفی» و یک ترکیب «اضافی» پیدا کنید. «چشم بگشا به گلستان و بین جلوهٔ آب صاف در گل و خار»	۰/۵
۱۴	مفهوم نشانهٔ «ان» را در واژه‌های زیر بنویسید. (الف) کاویان (ب) بهاران	۰/۵
۱۵	در سرودهٔ زیر نوع «نقش تبعی» را مشخص کنید. «بر لب آن چاه / سایه‌ای را دید / او شغاد، آن نابردار بود / که درون چه نگه می‌کرد و می‌خندید.»	۰/۲۵

قلمرو ادبی (۵ نمره)

۱۶	آرایهٔ درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. (الف) هشت جنت نیز اینجا مرده‌ای است (ب) محرم این هوش جز بی‌هوش نیست (ج) تو قلب فسردهٔ زمینی (د) سیاوش سیه را به تندی بتاخت هفت دوزخ همچو یخ افسرده‌ای است (حس آمیزی / پارادوکس) مر زبان را مشتری جز گوش نیست (اسلوب معادله / تلمیح) از درد ورم نموده یک چنند (جناس / حسن تعلیل) نشد تنگ‌دل، جنگ آتش بساخت (مجاز / تشخیص)	۱										
۱۷	در سرودهٔ زیر، «مشبه و مشبه‌به» را مشخص کنید. «بخند؛ زیرا خندهٔ تو برای دستان من، شمشیری است آخته.»	۰/۵										
۱۸	آرایه‌های ادبی به کار رفته در ستون «ب» به کدام یک از بیت‌های ستون «الف» مربوط می‌شود؟ (در ستون «ب» یک مورد اضافی است.) <table><tr><td>ستون «الف»</td><td>ستون «ب»</td></tr><tr><td>(الف) با این نسیم سحرخیز، برخیز اگر جان سپردیم / در باغ می‌ماند ای دوست، گل یادگار من و تو</td><td>(۱) ایهام</td></tr><tr><td>(ب) کاوس کیانی که کی اش نام نهادند / کی بود؟ کجا بود؟ کی اش نام نهادند</td><td>(۲) استعاره</td></tr><tr><td>(ج) نه در شیراز و نه در شهر گنجه / نظامی می‌شوم در قصر شیرین</td><td>(۳) حس آمیزی</td></tr><tr><td></td><td>(۴) جناس تام</td></tr></table>	ستون «الف»	ستون «ب»	(الف) با این نسیم سحرخیز، برخیز اگر جان سپردیم / در باغ می‌ماند ای دوست، گل یادگار من و تو	(۱) ایهام	(ب) کاوس کیانی که کی اش نام نهادند / کی بود؟ کجا بود؟ کی اش نام نهادند	(۲) استعاره	(ج) نه در شیراز و نه در شهر گنجه / نظامی می‌شوم در قصر شیرین	(۳) حس آمیزی		(۴) جناس تام	۰/۷۵
ستون «الف»	ستون «ب»											
(الف) با این نسیم سحرخیز، برخیز اگر جان سپردیم / در باغ می‌ماند ای دوست، گل یادگار من و تو	(۱) ایهام											
(ب) کاوس کیانی که کی اش نام نهادند / کی بود؟ کجا بود؟ کی اش نام نهادند	(۲) استعاره											
(ج) نه در شیراز و نه در شهر گنجه / نظامی می‌شوم در قصر شیرین	(۳) حس آمیزی											
	(۴) جناس تام											
۱۹	در سرودهٔ «خوان هشتم»، «رستم» و «شغاد»، هریک «نماد» چه کسانی هستند؟	۰/۵										

به نام خدا

سؤالات آزمون نهایی درس: فارسی ۳	ساعت شروع: ۹ صبح	تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۰۶/۰۲	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه
نام و نام خانوادگی:	رشته: کلیه رشته‌ها	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحات: ۴ صفحه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج از کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۲			
ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد)		
نمره			

۲۰	در عبارت زیر، معنای «کنایی» قسمت مشخص شده را بنویسید. «اما خنده‌ات که رها می‌شود و پرواز کنان در آسمان مرا می‌جوید، تمام درهای زندگی را به رویم می‌گشاید.»	۰/۲۵
۲۱	داستان «سی مرغ و سیمرغ» از کدام اثر ادبی برگرفته شده است؟	۰/۲۵
۲۲	نام آفرینندگان آثاری که نویسنده آن‌ها نادرست است، بنویسید. «سانتاماریا: سید مهدی شجاعی - تمهیدات: شهاب‌الدین سهروردی - سندباد نامه: ظهیری سمرقندی - فیه ما فیه: جامی - دری به خانه خورشید: سلمان هراتی»	۰/۵
۲۳	به غزل‌هایی که محتوای آن‌ها بیشتر مسائل سیاسی و اجتماعی است، ..... می‌گویند.	۰/۲۵
۲۴	مصراع اول بیت زیر را بنویسید. ..... در دادگاه عشق، رگ گردنت گواه	۰/۵
۲۵	با توجه به مصراع‌های داده شده، ابیات زیر را کامل کنید. الف) به دشت دل گیاهی جز گل رویت نمی‌روید ..... ب) تو بودم کردی از نابودی و با مهر پروردی ..... (۱) فدای نام تو بود و نبودم؛ میهن ای میهن! (۲) من این زیبا زمین را آزمودم؛ میهن ای میهن! (۳) به هر حالت که بودم با تو بودم؛ میهن ای میهن!	۰/۵

قلمرو فکری (۸ نمره)

۲۶	بیت «سرانجام گفت ایمن از هر دوان / نگردد مرا دل نه روشن روان» از زبان چه کسی بیان شده است؟	۰/۲۵
۲۷	مفهوم مشترک ابیات زیر را بنویسید. الف) صبر بر داغ دل سوخته باید چون شمع ب) می‌تواند حلقه بر در زد حریم حسن را لایق صحبت بزم تو شدن آسان نیست در رگ جان، هر که را چون زلف، پیچ و تاب هست	۰/۵
۲۸	عبارت «شاهین تیزبال افق‌ها بودم. زنبور طفیلی شدم و به کنجی پناه بردم.» یادآور کدام «ضرب‌المثل» فارسی است؟	۰/۵
۲۹	مقصود نهایی شاعر، از بیت زیر چیست؟ «آن‌جا در آن برزخ سرد در کوچه‌های غم و درد غیر از شب آیا چه می‌دید چشمان تار من و تو»	۰/۵
۳۰	درستی و نادرستی موارد زیر را مشخص کنید. الف) بیت «نی حدیث راه پر خون می‌کند / قصه‌های عشق مجنون می‌کند»، به مفهوم «دشواری و پر خون بودن راه عشق» اشاره دارد. درست / نادرست ب) مفهوم عبارت «آن باغ پر از گل‌های رنگین و معطر شعر و احساس در سموم سرد این عقل بی‌درد پژمرد و صفای اهورایی آن همه زیبایی‌ها، به این علم عددبین مصلحت‌اندیش آلود.» به برتری عقل بر عشق و احساس تأکید دارد. درست / نادرست	۰/۵

ادامه سؤالات در صفحه چهارم

به نام خدا

سؤالات آزمون نهایی درس: فارسی ۳		ساعت شروع: ۹ صبح		تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۰۶/۰۲		مدّت آزمون: ۹۰ دقیقه	
نام و نام خانوادگی:		رشته: کلیّۀ رشته‌ها		پایۀ دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحات: ۴ صفحه	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج از کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۲							
ردیف		سؤالات (پاسخ‌برگ دارد)					
نمره							
۳۱	مفهوم عبارت «ستارۀ ضعیفی در شبستان تیره و تار درونم درخشیدن گرفت.» را بنویسید.						
۳۲	در عبارت زیر، «عشق جاودانی» چگونه توصیف می‌شود؟ «این‌گونه است که عشق جاودانی همواره معشوق را جوان می‌بیند و نه توجّهی به گرد و غبار و جراحات پیری دارد.»						
۳۳	هر یک از ابیات زیر، یادآور کدام یک از هفت وادی است؟ الف) مال اینجا بایستد انداختن ب) صد هزاران سایۀ جاوید تو ملک اینجا بایستد در باختن گم شده بینی ز یک خورشید تو						
۳۴	بیت زیر، بیانگر کدام «زمینۀ حماسه» است؟ «چنین است سوگند چرخ بلند که بر بی‌گناهان نیاید گزند»						
۳۵	ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.						
	۰/۲۵	الف) بنشین به یکی کبود اورند					
	۰/۵	ب) گفت: «کار شرع، کار درهم و دینار نیست»					
	۰/۵	ج) هر نفسی که فرو می‌رود مُمدّ حیات است.					
	۰/۵	د) در عشق قدم نهادن کسی را مسلّم شود که با خود نباشد.					
	۰/۵	ه) تمام حُسن کباب غاز به این است که سربه‌مهر روی میز بیاید.					
	۰/۵	و) در این اندیشه مستغرق بودم که دیدم مرا به نام خواندند.					
	۰/۵	ز) هر که داند گفت با خورشید راز کی تواند ماند از یک ذرّۀ باز					
	۰/۷۵	ح) همی کند سودابه از خشم موی همی ریخت آب و همی خست روی					
۲۰	پایان باشید. جمع نمره						

راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس: فارسی ۳	رشته: کلیه رشته‌ها	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۹ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۰۶/۰۲	تعداد صفحات: ۲ صفحه	
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج از کشور در نوبت شهریورماه سال ۱۴۰۲			
ردیف	پاسخ‌ها	نمره	

همکاران گرامی، خدا قوت، لطفاً به پاسخ‌های درست و مشابه نمره اختصاص دهید.

قلمرو زبانی (۷ نمره)

۱	(ب) سرعت ۰/۲۵ ص ۱۰۹	۰/۲۵
۲	الف) گرز: ویژگی نوعی مار سمی و خطرناک ۰/۲۵ ص ۳۵ ب) هول: وحشت‌انگیز و ترسناک ۰/۲۵ ص ۱۱۰ ج) جیب: گریبان، یقه ۰/۲۵ ص ۱۴	۰/۷۵
۳	الف) سریر ۰/۲۵ ص ۳۶ (ب) سمن: ۰/۲۵ ص ۱۰۴	۰/۵
۴	(ج) ۰/۲۵ ص ۱۲۸	۰/۲۵
۵	الف) برخاست ۰/۲۵ ص ۱۰۴ (ب) ثنایی ۰/۲۵ ص ۱۰	۰/۵
۶	طاق و سقف محدب ۰/۲۵ ص ۱۶۹ - خورد رفتن و ساییده شدن ۰/۲۵ ص ۱۳۳ - غلیان و جوشش ۰/۲۵ ص ۱۴۰	۰/۷۵
۷	الف) لفظی ۰/۲۵ ص ۱۳ (ب) معنایی ۰/۲۵ ص ۵۷	۰/۵
۸	الف) ۰/۵ ص ۸۵	۰/۵
۹	مسند ۰/۲۵ مفعول ۰/۲۵ ص ۵۳	۰/۵
۱۰	صفت مضاف الیه ۰/۲۵ نگاه‌های مردم آسفالت‌نشین ۰/۲۵ ص ۷۳	۰/۵
۱۱	(ج) ۰/۵ ص ۱۳۹	۰/۵
۱۲	(ب) ۰/۲۵ ص ۱۰۳	۰/۲۵
۱۳	جلوه آب: ترکیب اضافی ۰/۲۵ آب صاف: ترکیب وصفی ۰/۲۵ ص ۱۲۷	۰/۵
۱۴	الف) صفت نسبی ۰/۲۵ (ب) زمان، وقت، هنگام، توقیت ۰/۲۵ ص ۱۵۲	۰/۵
۱۵	بدل (آن نابردار) ۰/۲۵ ص ۱۱۳	۰/۲۵

قلمرو ادبی (۵ نمره)

۱۶	الف) پارادوکس ۰/۲۵ ص ۱۲۳ (ب) اسلوب معادله ۰/۲۵ ص ۴۷ (ج) حسن تعلیل ۰/۲۵ ص ۳۴ (د) مجاز ۰/۲۵ ص ۱۰۴	۱
۱۷	مشبه: خنده ۰/۲۵ مشبه‌به: شمشیر ۰/۲۵ ص ۱۵۰	۰/۵
۱۸	الف) ۲ (استعاره) ۰/۲۵ ص ۸۵ (ب) ۴ (جناس تام) ۰/۲۵ ص ۶۲ (ج) ۱ (ایهام) ۰/۲۵ ص ۹۵	۰/۷۵
۱۹	رستم: آزادگی، اقتدار ملی و جوانمردی ۰/۲۵ شغاد: فریب، نیرنگ و ناجوانمردی ۰/۲۵ ص ۱۱۵	۰/۵
۲۰	کنایه از امیدوار نمودن و زندگی بخشیدن ۰/۲۵ ص ۱۵۰	۰/۲۵
۲۱	منطق الطیر عطار ۰/۲۵ ص ۱۲۵	۰/۲۵
۲۲	تمهیدات: عین القضاات همدانی ۰/۲۵ ص ۱۵۳ فیه ما فیه: مولوی ۰/۲۵ ص ۵۱	۰/۵
۲۳	غزل اجتماعی ۰/۲۵ ص ۲۹	۰/۲۵

راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس: فارسی ۳	رشته: کلیه رشته‌ها	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۹ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۰۶/۰۲	تعداد صفحات: ۲ صفحه	
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج از کشور در نوبت شهریورماه سال ۱۴۰۲			

ردیف	پاسخ‌ها	نمره
------	---------	------

ادامه پاسخ‌ها در صفحه دوم		
---------------------------	--	--

۲۴	شاهد نیاز نیست که در محضر آورند ۰/۵ ص ۹۷	۰/۵
۲۵	الف) ۲ (من این زیبا زمین را آزمودم؛ میهن ای میهن!) ۰/۲۵ ص ۱۱۷ ب) ۱ (فدای نام تو بود و نبودم؛ میهن ای میهن!) ۰/۲۵ ص ۱۱۷	۰/۵

قلمرو فکری (۸ نمره)		
---------------------	--	--

۲۶	کیکاووس ۰/۲۵ ص ۱۰۱	۰/۲۵
۲۷	تحمّل سختی‌ها و دشواری‌های راه عشق / شایسته عشق بودن عاشقان دل‌سوخته / فقط عاشقان واقعی به حریم حسن معشوق راه می‌یابند. ۰/۵ ص ۵۶	۰/۵
۲۸	از عرش به فرش آمدن (یا هر ضرب‌المثل درست دیگر) ۰/۵ ص ۸۰	۰/۵
۲۹	شکوه و شکایت از اوضاع نابسامان جامعه قبل از انقلاب اسلامی (یا هر پاسخ درست دیگر) ۰/۵ ص ۸۴	۰/۵
۳۰	الف) درست ۰/۲۵ ص ۴۷ ب) نادرست ۰/۲۵ ص ۷۳	۰/۵
۳۱	ناامیدی‌ام به امیدواری تبدیل شد، از ناامیدی به امیدواری رسیدن ۰/۵ صص ۱۳۴ و ۱۳۶	۰/۵
۳۲	ظاهربین نبودن عاشق (یا هر پاسخ درست دیگر) ۰/۵ ص ۱۵۵	۰/۵
۳۳	الف) طلب (وادی اول) ۰/۲۵ ص ۱۲۲ ب) فقر و فنا (وادی هفت) ۰/۲۵ ص ۱۲۵	۰/۵
۳۴	زمینه ملّی ۰/۲۵ ص ۱۰۰	۰/۲۵
۳۵	الف) بر تخت حکمرانی بنشین. (قدرت را به دست بگیر) ۰/۲۵ ص ۳۵ ب) گفت: کار شرع با رشوه‌خواری سازگار نیست / کاری که در شرع حرام است با دادن رشوه حلال نمی‌شود. (نکوهش رشوه‌خواری) ۰/۵ ص ۱۹ ج) هر نفسی که می‌کشیم یاری‌دهنده زندگی است. ۰/۵ ص ۱۲ د) کسی می‌تواند در راه عشق قدم بگذارد که به تعلّقات ظاهری بی‌توجّه باشد. (ترک تعلّقات دنیوی) ۰/۵ ص ۵۳ ه) همه خوبی کباب غاز در این است که کامل و دست‌نخورده روی میز بیاید. ۰/۵ ص ۱۳۳ و) در این فکر فرو رفته بودم که دیدم مرا به اسم صدا زدند. ۰/۵ ص ۱۵۹ ز) کسی که می‌تواند به اصل و حقیقت (خداوند) برسد، هرگز از رسیدن به فرعیات عاجز نمی‌شود. ۰/۵ ص ۱۲۱ ح) سودابه از روی خشم موهایش را می‌کند، پیوسته گریه می‌کرد و صورت خود را زخمی می‌نمود. ۰/۷۵ ص ۱۰۴	۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۷۵
۲۰	جمع نمره	پیروز باشید.